

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
Δ.Π.Μ.Σ. “ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ”
ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΑΘΗΜΑ: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Δ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ, Α. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ DAR ES SALAAM, TANZANIA

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ ΙΩΣΗΦ,
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2013

TANZANIA

- Πρωτεύουσα: Ντοντόμα (επίσημη), Νταρες Σαλαάμ (διοικητική)
- Πληθυσμός (2009) : 41.048.532
- Έκταση: 945.087 km²
- ΑΕΠ (αξία σε μονάδες αγοραστικής δύναμης): 57,335 δισ. \$

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

- Θα εξετάσουμε πώς η ύδρευση της μεγαλύτερης πόλης της Τανζανίας (Dar Es Salaam), που είναι ένα από τα φτωχότερα κράτη του κόσμου, ήταν αρχικά σε ιδιωτικούς φορείς αλλά επανήλθε κάτω από τον έλεγχο του Δήμου και της κεντρικής κυβέρνησης (remunicipalization) και ποιες επιπτώσεις είχε αυτό στην κοινωνία.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

- Μετά την ανεξαρτησία της Τανζανίας από την Μεγάλη Βρετανία τη δεκαετία του '60 εφαρμόστηκε μια πολιτική αγροτικών μεταρρυθμίσεων καθώς και μεταρρυθμίσεων σε εκπαίδευση και υγεία και εθνικοποιήσεων σε βασικούς τομείς της οικονομίας στη δεκαετία του '70 και του '80. Εντούτοις, λόγω εξωτερικών πιέσεων, η Τανζανία έπρεπε να υποκύψει σε διεθνείς χρηματοοικονομικούς όρους. Συνεπώς, στη δεκαετία του '90 άρχισε η ιδιωτικοποίηση πολλών δημοσίων επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων οι εταιρείες ύδρευσης, που εξ αρχής αντιμετώπιζαν πολλά προβλήματα.

ΤΟ ΥΔΡΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥ DAR ES SALAAM

- Ανώτερες και χαμηλότερες εγκαταστάσεις στον ποταμό Ruvu
- 35 διασκορπισμένες γεωτρήσεις σε όλη την πόλη
- Το διοχετευμένο με σωλήνες δίκτυο αναπτύχθηκε τις δεκαετίες '20 και '30, ενώ σημαντικές προσθήκες έγιναν στις δεκαετίες του '50 και του '70
- Διαχειριστής του δικτύου ήταν η DAWASA, μια τοπική ανεξάρτητη αρχή με οικονομική αυτονομία παροχής νερού και υγιεινής

Η ΑΠΟΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Μέσα από μυστικές διαδικασίες κυβέρνηση, ΜΜΕ και ιδιώτες, με την παρουσία της Παγκόσμιας Τράπεζας, παραχωρούν αρχικά την υγιεινή και την ύδρευση στη συλλογική επιχείρηση Biwater (Μ. Βρετανία) και Gauff (Γερμανία). Αυτή η ιδιωτική κοινοπραξία προσχωρήθηκε από την Τανζανική ιδιωτική εταιρεία Superdoll.
- Οι υπόλοιπες ξένες εταιρείες απέσυραν την προσφορά τους.
- Ωστόσο η ιδιωτική διαχείριση δεν έκανε τίποτα για να βελτιώσει την κατάσταση, με την Παγκόσμια Τράπεζα να αξιολογεί την απόδοση του ιδιώτη χειρότερη από τον προκάτοχό της (DAWASA)
- Λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού από ευρωπαϊκές επιχειρήσεις από την προσθήκη των συμβάσεων κατασκευής αξίας \$ 40 εκ. και λόγω του ρίσκου αποτυχίας της παραχώρησης του έργου, άρχιζαν να δημιουργούνται προβλήματα.

- Οι σημαντικότεροι λόγοι για την αποτυχία της ιδιωτικοποιημένης εταιρείας ύδατος είναι οι παρακάτω:
 1. Η χαμηλή αποδοτικότητα της τιμολόγησης, καθώς οι νέοι πελάτες δεν εισήγαγαν το σύστημα τιμολόγησης και φάνηκαν να ωφελούνται από την αυξανόμενη παρέκκλιση.
 2. Ενώ ο αρχικός στόχος ήταν να βελτιωθεί ο εισπρακτικός μηχανισμός, μέσω μιας καλύτερης βάσης δεδομένων και συστημάτων τιμολόγησης, καθώς και με την εισαγωγή νέου λογισμικού, η εφαρμογή των παραπάνω ήταν πολύ αργή και δεν ολοκληρώθηκε ποτέ.
 3. Παρατηρήθηκαν πολλά προβλήματα στους μετρητές και στο δίκτυο, που είχαν ως συνέπεια τη διανομή νερού με δελτίο και με συχνά χαμηλή πίεση.
 4. Οι υπάλληλοι και οι τεχνικοί ήταν κακώς εκπαιδευμένοι και εξοπλισμένοι, αλλά και χαμηλόμισθοι και χωρίς αξιολόγηση, που μεταφράζεται στα διαδεδομένα περιστατικά δωροδοκίας.

ΠΙΣΩ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ

- Μετά τη λήξη της σύμβασης το 2005, η κυβέρνηση της Τανζανίας πήρε υπό τον έλεγχό της την ιδιωτική επιχείρηση ύδρευσης και αποχέτευσης, με την ονομασία DAWASCO.
- Η DAWASCO είναι ημικρατική επιχείρηση και χρηματοδοτείται από το κράτος, ενώ έχει λάβει και εξωτερική οικονομική βοήθεια από γειτονικά κράτη.
- Οι λόγοι για τους οποίους η εταιρεία άλλαξε χέρια από ιδιωτική επιχείρηση σε ημικρατική είναι οι εξής:
 1. Θέλησαν να ορίσουν νέο διαχειριστή, με σκοπό τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών
 2. Δεν υπήρξε καμιά άλλη διεθνής επιχείρηση ύδατος που να ενδιαφερθεί για την συγκεκριμένη περίπτωση.

ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ

- Το ποσοστό διαρροών έχει πλέον μειωθεί σε μεγάλο βαθμό.
- Υπάρχει αύξηση της διοχέτευσης νερού σε σπίτια, αν και μικρή. Αυτό οφείλεται στις έντονες οικονομικές ανισότητες, εξαιτίας των οποίων δεν έχουν όλοι την ίδια πρόσβαση στο νερό.
- Σε ό,τι αφορά την ποιότητα του νερού, με εξαίρεση το πρόβλημα της θολότητας, το νερό που παράγεται στις εγκαταστάσεις Rinu και τους κεντρικούς αγωγούς ύδατος ανταποκρίνεται στα πρότυπα του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Η DAWASCO αντιμετωπίζει πολλά τεχνικά – οικονομικά προβλήματα, όπως η απόδοση της τιμολόγησης του νερού, που αποτελεί σήμερα ένα κυρίαρχο πολιτικό ζήτημα στη χώρα.
- Αν και κύρια πηγή χρηματοδότησης για την κάλυψη των λειτουργικών της δαπανών της DAWASCO είναι η κυβέρνηση, εντούτοις πολλές δημόσιες υπηρεσίες δεν πληρώνουν τους λογαριασμούς τους. Οι λογαριασμοί αυτοί είναι κρίσιμοι, διότι αποτελούν το 25% των λειτουργικών δαπανών της εταιρείας, που σχετίζονται τη συντήρηση του δικτύου και τις αυξανόμενες ενεργειακές δαπάνες, λόγω της μεγάλης απόστασης μεταφοράς.
- Στον εργασιακό τομέα, υπάρχει ανισότητα ανάμεσα στους υψηλά ιστάμενους υπαλλήλους και στους χαμηλά ιστάμενους υπαλλήλους, καθώς η κατάχρηση λογαριασμών ύδατος και η υπερβολική χρέωση συνεχίζουν να αναφέρονται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η ιδιωτικοποίηση που επιβλήθηκε από τους διεθνείς οργανισμούς ήταν μια παταγώδης αποτυχία, που οφείλεται σε πολλούς παράγοντες.
- Αποτελεί θετική εξέλιξη το γεγονός ότι ο δημόσιος διάδοχος ήταν σε θέση να αντιστρέψει, έστω και μερικώς, τις αρνητικές συνέπειες της ιδιωτικοποίησης.
- Ωστόσο η ισχυρή εστίασή της στην αποκατάσταση των δαπανών, χωρίς ριζικές αλλαγές στο σύστημα, είναι και αυτή προβληματική.
- Η απόδοση του συστήματος παραμένει εύθραυστη και ανώμαλη, η άμεση πρόσβαση στο δίκτυο εξακολουθεί να αφορά μόνο μια μικρή μειονότητα που βρίσκεται στις πιο εύπορες περιοχές της πόλης, και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού πρέπει να στηριχθεί στην έμμεση πρόσβαση, με πολύ υψηλότερες τιμές.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Πραγματικές βελτιώσεις προέρχονται από τις κύριες εργασίες που πληρώνονται από την κεντρική κυβέρνηση καθώς που στηρίζεται η ίδια σε μεγάλο ποσοστό στα διεθνή όργανα ανάπτυξης.
- Στην πραγματικότητα, η επανακοινωνικοποίηση του ύδατος στο Dar Es Salaam ήταν μια κατάσταση προεπιλογής που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση μιας ιδιωτικής σύμβασης, και όχι μια στρατηγική κίνηση που προγραμματίστηκε από τα κυρίαρχα πολιτικά όργανα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

